

DOPORUČENÝ POSTUP PRO ZNOVUOTEVŘENÍ PŘEDŠKOLNÍCH ZAŘÍZENÍ

Září, 2020

S rozhodnutím států znovu otevřít školy souvisí specifické úvahy spojené s otevřením vzdělávacích zařízení pro předškolní děti (angl. early childhood education, ECE) s holistickými přístupy k péči o tyto děti a jejich výuce. Znovuotevření předškolních zařízení může dětem poskytnout tolik potřebnou emocionální podporu, vzdělávací příležitosti a navíc nabízí spolehlivou možnost péče o děti rodičů, kteří se vracejí zpět do práce. Přestože zde bude řada výzev, malé děti jsou velmi odolné a přizpůsobivé. Díky jasným a důsledným pokynům a rozvíjícímu prostředí se budou moci přizpůsobit a prospívat v novém výukovém prostředí.

V **Manuálu pro znovuotevření škol** zdůrazňují UNESCO, UNICEF, Světová banka, Světový potravinový program a UNHCR šest klíčových oblastí, které je potřeba vzít v úvahu při plánování znovuotevření: politika, financování, bezpečný provoz, výuka, oslovení těch nejpotřebnějších a blahobyt/ochrana.² Světová zdravotnická organizace (The World Health Organization, WHO) nabízí pokyny pro znovuotevření škol na základě pečlivého posouzení rizik komunitního zapojení, schopnosti vlád udržet sociální a ekonomickou podporu nejzranitelnějším skupinám obyvatelstva, stejně tak jako posouzení epidemiologických faktorů, zdravotního systému a kapacit veřejného zdravotnictví.³ Tyto pokyny ke znovuotevření předškolních zařízení jsou v souladu s Manuálem pro znovuotevření škol a s pokyny WHO, ale zároveň poskytují dodatečný obsah specifický pro předškolní zařízení.⁴

Tento dokument nastiňuje klíčové principy a praktická opatření, které by měly být brány v úvahu při rozhodování před, během a po opětovném otevření. Pokyny se zaměřují na bezpečný provoz v předškolních zařízeních, školení a podporu zaměstnanců, blahobyt a rozvoj dětí, komunikaci s rodiči a jejich podporu. K dispozici jsou **další zdroje od UNICEF** týkající se pochopení priorit kapacit zaměstnanců, potřeb dětí a rodiny a jasné komunikace s učiteli, rodiči a dětmi.

Definice předškolních zařízení

Tento dokument se soustředí na zařízení pro děti v předškolním věku, včetně mateřských školek, předškolních zařízení a dalších vzdělávacích středisek pro malé děti, která jsou navržena tak, aby zahrnovala vzdělávací obsah pro děti ve věku od 3 let až do začátku základního vzdělávání, obvykle od věku 6 let.

S dílčími úpravami lze popsání principy a navrhovaná opatření použít také pro znovuotevření center péče o děti a jeslí pečujících o děti ve věku 0–3 let.

¹ **Poděkování:** Tento doporučený postup byl vytvořen vzdělávací sekci UNICEF HQ (Atif Rafique and Hsiao-Chen Lin), Světovou bankou (Melissa Kelly and Amanda Devercelli) a organizací UNESCO (Gwang-Chol Chang and Rokhaya Diawara). Zvláštní poděkování patří UNICEF HQ Programme Division COVID-19 Core Group, UNICEF HQ's COVID-19 Secretariat a Světové zdravotnické organizaci (Anne Jeptoo Rerimoi a Abdi Rahman Mahamud) za jejich technickou kontrolu. Zvláštní poděkování patří také UNICEF Europe a Central Asia Regional Office (Ivelina Borisova) za vytvoření původní verze pokynů po konzultaci s kanceláři UNICEF v regionu. Nakonec patří zvláštní poděkování Catherine Rutgers za editaci a Alise Currimjee (Světová banka) za grafické zpracování.

² United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, United Nations Children's Fund, World Bank, World Food Programme and United Nations High Commissioner for Refugees, 'Framework for Reopening Schools', June 2020, p. 3, <www.unicef.org/sites/default/files/2020-06/Framework-for-reopening-schools-2020.pdf>, accessed 24 August 2020.

³ World Health Organization, 'Considerations for School-related Public Health Measures in the Context of COVID-19', WHO, Geneva, 14 September 2020, p. 1, <www.who.int/publications-detail/considerations-for-school-related-public-health-measures-in-the-context-of-covid-19>, accessed 14 September 2020.

⁴ Pokud vyvstanou nová data o epidemii COVID-19, může být obsah podle nových dat aktualizován; jakékoli následné revize pokynů budou k dispozici na adrese <<https://www.unicef.org/documents/guidance-on-reopening-early-childhood-education-settings>>.

HLAVNÍ ZÁSADY PRO ZNOVUOTEVŘENÍ PŘEDŠKOLNÍCH ZAŘÍZENÍ

Těchto 10 hlavních zásad může pomoci odpovědným úřadům při plánování a realizaci znovuotevření předškolních zařízení.

HLAVNÍ ZÁSADA	POPIS
1 Dejte si čas na plánování a přípravu znovuotevření předškolních zařízení	Vypracujte strategie založené na datech pro řešení celé řady faktorů, které jsou zásadní pro znovuotevření, včetně toho, jak zajistit zdroje, financování a bezpečný provoz předškolních zařízení. Tyto plány by měly být jasně vysvětleny učitelům, dětem, rodičům a členům komunity.
2 Zajistěte, aby předškolní zařízení byla schopná udržovat postupy vhodné pro děti a jejich přiměřený vývoj	Vypracujte plány na přizpůsobení zařízení, výukových plánů, učebních osnov a vyučovacích metod tak, aby zahrnovaly preventivní a hygienická opatření proti COVID-19. Měly by být zachovány možnosti pro sociální zapojení dětí, jejich učení a hraní, a třídy by měly nadále nabízet bezpečné a inkluzivní vzdělávací prostředí pro všechny děti.
3 Zajistěte, aby před znovuotevřením byli zaměstnanci proškoleni a po otevření měli dostatečnou podporu	Učitelé, ředitelé a další zaměstnanci budou potřebovat 1) praktické vedení, aby přizpůsobili aktivity a režim předškolních dětí, 2) školení, aby identifikovali socio-emocionální potřeby dětí, a 3) pravidelné možnosti sdílet a zpracovávat své zkušenosti.
4 Chraňte děti během hraní i výuky	Více než kdy jindy potřebují malé děti interakci a stimulující vzdělávací aktivity. Znovuotevření se snaží přivést děti zpět k pravidelnému režimu a pohodlí v prostředí, kde si hrají a učí se.
5 Zavedte mezi malými dětmi zdravé hygienické návyky a praktiky	Podporujte děti v rozvíjení správných hygienických návyků tím, že informace o viru (přiměřené jejich věku) začleníte do učebních osnov a bezpečnostní a zdravotní opatření zahrnete do zábavných a podnětných vzdělávacích aktivit. Využijte jejich získaných zkušeností, abyste pomohli dětem pochopit, proč jsou přijímána opatření za účelem ochrany jejich zdraví i zdraví ostatních.
6 Zabráňte přenosu nemoci a zavedte postupy pro případ, že zaměstnanci či děti onemocní	Vedení školy může podniknout kroky k minimalizaci komunitního šíření, včetně pravidelné kontroly zdraví zaměstnanců a dětí, minimalizace vstupu neoprávněných osob do budovy, oddělení nemocných zaměstnanců a dětí (bez stigmatizace) a vedení záznamů. Zajistěte flexibilní podmínky dovolené a placenou nemocenskou pro zaměstnance.
7 Spolupracujte s rodinami, abyste zajistili hladký přechod z domova do zařízení a průběžnou komunikaci	Komunikujte s rodinami a rodiči jasně, pozitivně a otevřeně. Informujte je skrze různé kanály a v jazycích, kterým budou rozumět. Komunikace by měla zahrnovat informování rodin, jejich zapojení do podpory účinných preventivních opatření a poskytování průběžné podpory dětem doma.
8 Přijměte koordinovaný a integrovaný přístup, abyste zajistili, že po návratu do zařízení budou uspokojeny holistické potřeby dětí	S vědomím, že pandemie má mnohostranné dopady na malé děti - zejména na ty nejzranitelnější - by plány na znovuotevření předškolních zařízení měly zahrnovat další možnosti podpory a doporučené postupy. Jedná se o ochranu dětí, jejich duševní zdraví a psychosociální podporu, zdraví a rehabilitaci, výživu a další problémy, které se mohou objevit v důsledku omezení souvisejících s COVID-19.
9 Provedte úpravy, abyste oslovili i ty nejzranitelnější děti a rodiny	Zvažte překážky, které mohou bránit zranitelným dětem v návratu do školy (poplatky, uniformy, školní potřeby atd.). Výukové materiály/platformy, informace o veřejném zdraví a komunikace by měly být k dispozici v několika přístupných formátech. Úpravy by měly být provedeny tak, aby byl zajištěn přístup k pitné vodě, hygienickým a sanitačním službám. Připravte plán pro přetrvávání podpůrných služeb i v případě opětovného uzavření předškolních zařízení. ⁵
10 Plánujte dopředu, abyste podpořili učitele, děti a rodiče/pečovatele v případě opětovného uzavření	Odpovědné úřady by měly být po konzultaci se státními a místními orgány pro vzdělávání a veřejné zdraví připraveny na částečné nebo úplné uzavření služeb předškolních zařízení z důvodu opětovného nárůstu případů COVID-19 nebo kvůli jiné mimořádné události související s pandemií.

Následující části poskytují podrobnější informace na podporu strategie při znovuotevření předškolních zařízení. Navrhovaná opatření by měla být přizpůsobena situaci každé země, aby byla v souladu s národními a místními opatřeními a protokoly o veřejném zdraví.

⁵ Tamtéž.

PŘÍPRAVA NA ZNOVUOTEVŘENÍ

Odpovědné úřady budou muset určit, které lokality, věkové skupiny a prostory v předškolních zařízeních (učebny, společné prostory, hřiště) by měly mít prioritu při znovuotevření. Plány by měly být založeny na holistickém rozhodování opírajícím se o data, která odráží nejnovější informace o COVID-19. Plán znovuotevření by měl umožnit dostatek času na přípravu prostor a zaměstnanců a určit specifické oblasti, kde je zapotřebí další podpora pro děti, rodiče a zaměstnance. Po konzultaci s národními a místními zdravotnickými orgány by odpovědné úřady při otevírání předškolních zařízení měly zvážit klíčové faktory, jako jsou:

- Komunitní přenos v rámci obce, okresu nebo země;
- Aktuální informace o závažnosti COVID-19 u dětí a o roli dětí při přenosu nemoci;
- Dostupnost testování pro dohled nad komunitou a trasování kontaktů;
- Schopnost předškolních zařízení udržovat preventivní a kontrolní opatření proti COVID-19.⁶

Klíčové kroky pro přípravu učitelů a tříd na znovuotevření:

- proškolení učitele
- přizpůsobit výukové plány (případně zavést strukturovanou výuku)
- připravit pokyny pro učitele
- upravit učební osnovy (pokud jsou na to dostatečné zdroje)

Důkladné plány opětovného otevření by měly rovněž zohlednit, jak předškolní zařízení, učitelé, školní zaměstnanci, rodiče a komunity zvládají pandemii a související opatření. **Rychlý sběr dat (např. průzkumy, rozhovory, skupinové diskuse) mezi rodiči a pedagogy předškolních dětí** může poskytnout důležité informace, jako např.:

- Největší obavy rodičů a učitelů a konkrétní způsoby podpory, které rodiny a učitelé potřebují;
- Procento předškolních zařízení připravených ke znovuotevření;
- Počet učitelů schopných vrátit se zpět do práce;
- Nejužitečnější a proveditelný rozvrh služeb.

Při analyzování dat **sdílejte zpětnou vazbu s respondenty** o tom, jak byly zohledněny jejich názory a doporučení.

Je také důležité vypracovat náhradní plán pro zachování výuky v případě, že služby předškolních zařízení budou opět uzavřeny. Orgány školství a veřejného zdraví by měly plánovat s předstihem, rozhodovat se společně a komunikovat se zúčastněnými stranami (pedagogy, správci, rodinami) o podmínkách a scénářích, za kterých by byla předškolní zařízení znovu uzavřena (např. omezení uzavření na vybrané třídy, věkové skupiny nebo regionální/celostátní uzavření). Tento plán by měl zahrnovat:

- Podporu učitelů prostřednictvím školení a vedení při zavádění postupů distanční výuky odpovídající věku dětí;
- Zvážení toho, jakou technologickou podporu mohou učitelé potřebovat, aby mohli vést distanční výuku a spojit se s dětmi a rodinami;
- Poskytnutí pokynů a vedení rodičům pro podporu domácí výuky dětí;
- Přípravu balíčků na podporu rodin;
- Pokračování podpůrných služeb, jako jsou lékařské prohlídky, systém navazující sociálně-právní ochrany dítěte a výživové programy;
- Přizpůsobení akademického kalendáře podle potřeby.

BEZPEČNÝ PROVOZ PŘEDŠKOLNÍCH ZAŘÍZENÍ

Každodenní hygienické a zdravotní postupy

Naplánujte každodenní úklid učeben a toalet vodou, mýdlem, dezinfekčním prostředkem a odpovídající likvidací odpadu. Dezinfikujte kontaktní povrchy, jako jsou dveřní kliky, stoly, židle, hračky, učební pomůcky, světelné spínače, dveřní rámy, herní vybavení a výukové pomůcky používané dětmi – stejně tak i společné prostory, jako jsou místnosti pro zaměstnance, výtahy a kuchyně.

Zvyšte proudění vzduchu a často větrejte za účelem snížení koncentrace kapének a přenosu aerosolu. Zkontrolujte topné, ventilační a klimatizační systémy, vyměňte/modernizujte filtry, kdykoli je to možné; ve třídách, které nejsou napojeny na ventilační systémy, zvažte použití přenosných vzduchových filtrů. Pokud to počasí umožňuje, přesuňte aktivity ven a uvnitř mějte otevřená okna a dveře.

Je-li to možné, měli by zaměstnanci v předškolních zařízeních nosit nelékařské textilní obličejové masky. Používání roušek u dětí mladších 5 let se nedoporučuje. Obličejové masky by se NIKDY neměly dávat kojencům a dětem mladším 2 let kvůli nebezpečí udušení.

Minimalizujte vstup nepovolaných osob do areálu, včetně opravářů, kuchařů a dodavatelů, ale i rodičů vyzvedávajících nebo doprovázejících své děti. Vyžadujte, aby všichni návštěvníci měli na obličej roušku, pokud musí vstoupit do předškolního zařízení.

⁶ Klíčové faktory pro zmírnění rizika byly adaptovány podle: World Health Organization, 'Considerations for School-related Public Health Measures in the Context of COVID-19', WHO, Geneva, May 2020, p. 1.

Poučte malé děti o prevenci COVID-19, včetně správné a časté hygieny rukou, hygieny dýchacích cest a příznaků COVID-19, které mohou rozpoznat. Posilujte vzdělávání v oblasti zdraví a hygieny praktickými opatřeními, jako jsou:

- Zajištění přístupu do umyváren a funkčního zdroje vody. V celém prostoru předškolních zařízení by měla být k dispozici čistá voda v dostatečném množství pro všechny potřeby, včetně úklidu, dezinfekce, hygieny a pití.
- Zajištění dostatečného množství mýdla a čisté vody nebo dezinfekčního prostředku na bázi alkoholu u vchodů a v celém areálu; při používání dezinfekčního prostředku na bázi alkoholu musí být přítomen dospělý, který bude na děti dohlížet.
- Vytvoření rozvrhu pro mytí rukou nebo vyvinutí způsobu, jak sledovat mytí rukou a odměňovat časté/včasné mytí rukou (během mytí rukou zpívejte písničku, abyste si procvičili doporučené trvání v délce 20 sekund).
- Ukázka správného mytí rukou a dalších hygienických postupů.
- Srozumitelné a časté připomínání, že vyvarovat se dotýkání úst či očí je další způsob, jak snížit riziko nákazy.
- Umístění propagačních plakátů vhodných pro děti do učeben a umyváren.
- Použití loutek nebo panenek k demonstraci příznaků (kýchání, kašel, horečka), toho, co dělat, když je dětem špatně (bolí je hlava nebo břicho, cítí horkost nebo únavu) a k navázání rozhovorů s dětmi, aby se minimalizovala stigmatizace spojená s COVID-19.

Bezpečnost a hygiena při přípravě a podávání jídel dětem

Poskytněte školení a osobní ochranné pomůcky (roušky, rukavice, obličejové štíty) osobám manipulujícím s jídlem a dalším relevantním zaměstnancům. Vymáhejte dodržování předpisů, které jsou v souladu s platnými právními předpisy o bezpečnosti potravin, abyste zachovali správnou hygienu a bezpečnost potravin během nákupu, dodání, skladování, přípravy a distribuce jídel. Využijte plakáty připomínající správnou přípravu jídla a hygienu, včetně každodenního úklidu a dezinfekce kuchyní (přípravné plochy, spotřebiče, kuchyňské náčiní), jídelen a nádobí.

Při podávání jídla by měly být dodržovány dostatečné rozestupy. Nahradte servírování formou bufetu za jednotlivé porce, které by měly být rozděleny před podáváním, kdykoliv je to možné. Stravování lze zajistit v jídelně nebo jiných místnostech s větším prostorem, jako je tělocvična, knihovna nebo jiné společné prostory (včetně venkovních prostor), aby byly dodrženy doporučené rozestupy mezi dětmi.

Kdykoli to bude možné, zajistěte, aby společně jedly vždy stejné děti. Také připomenejte dětem, aby nesdílely jídlo, pití, nádobí a přístroje a nedotýkaly se jídla, pití, nádobí a přístrojů někoho jiného.

Minimalizace komunitního šíření

Komunikujte se zaměstnanci a rodiči o důležitosti zachovat opatrnost, aby se zabránilo přenosu viru do prostor předškolního zařízení. Zaměstnanci a rodiče by měli být požádáni, aby se denně kontrolovali pro případ jakýchkoli příznaků a symptomů, včetně tělesné teploty, a zůstali doma, vyhledali lékařskou péči/podporu a kontaktovali vedení zařízení, pokud jim nebo jejich dětem začne být špatně.

Zajistěte placenou nemocenskou, aby si zaměstnanci mohli dovolit zůstat doma, když onemocní – a mějte připravený náhradní plán pro případ onemocnění zaměstnanců.

Zavedte postupy pro zajištění toho, aby děti a zaměstnanci, kteří přijdou do zařízení nemocní nebo onemocní během pobytu v zařízení, mohli být odděleni od ostatních a posláni co nejdříve domů. V této věci se řiďte příslušnými celostátními pokyny.

Uchovávejte záznamy o personálu a dětech s potvrzenými příznaky COVID-19, abyste podpořili trasování kontaktů. Při hlášení případů COVID-19 dodržujte zavedené komunikační protokoly mezi správci škol a místními zdravotními orgány a respektujte důvěrnost informací v souladu s místními zákony a předpisy.

ŠKOLENÍ A PODPORA ZAMĚSTNANCŮ

Všichni zaměstnanci vyžadují školení k zavedení nekompromisních hygienických a bezpečnostních postupů v souladu s doporučeními odpovědných orgánů pro prevenci přenosu COVID-19.

Učitelé budou potřebovat školení a trvalou podporu pro přizpůsobení učebních osnov, výukových plánů, vyučovací strategie a každodenního režimu dětí, včetně přehodnocení toho, jak mohou probíhat třídní aktivity a hry a jak využít výuky/času venku. Pro některé učitele mohou být užitečné strukturované výukové plány. Správci škol by se měli pravidelně informovat u učitelů a zaměstnanců a podporovat jejich duševní zdraví a psychosociální potřeby.

Zlepšete schopnost učitelů rozpoznávat a podporovat sociálně-emocionální potřeby všech dětí. To zahrnuje vybavit učitele tak, aby dokázali podpořit duševní zdraví a psychosociální potřeby dětí, zejména v předškolních zařízeních s vysokým podílem ohrožených studentů. Učitelé a další zaměstnanci odpovědní za péči o děti by měli absolvovat školení o tom, jak:

- Řešit stereotypy, předsudky a diskriminaci související s COVID-19;
- Identifikovat behaviorální a kognitivní změny související s věkem a poskytnout všem dětem podporu vzdělání přiměřenou jejich věku - včetně dětí se zdravotním postižením, dětí uprchlíků a vysídlených obyvatel;
- Nabídnout další doporučené postupy týkající se ochrany dětí, zdravotní, rehabilitační a výživové podpory a služeb;
- Uspadnit distanční výuku v rámci přípravy na možný návrat viru a opětovné uzavření předškolních zařízení.

BLAHOBYT A ROZVOJ DÍTĚTE

Rozestupy v předškolních zařízeních

Chcete-li zajistit dostatečné rozestupy, **sledujte doporučení místních a státních zdravotnických orgánů** pro konkrétní věkové skupiny na základě úrovně komunitního přenosu. Tam, kde se doporučují rozestupy, posudte, co lze udělat pro omezení přímého kontaktu a udržení vzdálenosti alespoň jednoho metru⁷ mezi dětmi. Například zvětšete mezery mezi stoly, židlemi nebo místy na koberci/podložce, kde děti sedí.

Jednou z možností je provozovat služby předškolních zařízení ve směnách, aby se omezil celkový počet dětí v zařízení ve stejnou dobu. Děti mohou například docházet v ranních a odpoledních směnách nebo obden. V rámci stanoveného harmonogramu mohou být pauzy a přestávky rozloženy tak, aby si najednou hrály na hřišti nebo ve společných prostorách menší skupiny dětí.

Pokud budou k dispozici prostory a finanční prostředky, zvažte navýšení počtu učitelů, aby bylo možné mít ve třídě méně dětí. Snažte se také omezit mísení tříd a skupin dětí. Malá skupina dětí nebo třída by například měla po celý den zůstat ve stejné skupině/třídě se stejnými učiteli, aniž by se mísila s dětmi a pedagogy z jiných skupin.

Pedagogové a správci by měli **mít na paměti vývojové principy a na základě vlastního uvážení** se dohodnout na tom, jak udržovat odstup mezi dětmi a zaměstnanci. Při poskytování osobní péče - jako je pomoc dítěti při převlékání, pomoc při krmení nebo poskytnutí emocionální opory, když je dítě smutné - nemusí být možné nebo vhodné dodržovat přísný rozestup.

Prodiskutujte a zaveďte bezkontaktní pozdravy mezi dětmi a zaměstnanci. Zvažte, jak se zdravít, aby to bylo zábavné a vhodné pro děti, jako je pozdravení ve znakové řeči, ukázání znamení míru, zamávání nebo zamrkání.

V době odpoledního spánku zajistěte, aby byly dětské podložky co nejvíce rozprostřeny (podle doporučení státních a místních zdravotnických orgánů), v závislosti na dostupném prostoru. Zvažte uložit děti tak, aby měly hlavy u pat ostatních dětí pro snížení potenciálního přenosu viru.

Opatření pro výuku

Protože dostatečná ventilace a čerstvý vzduch jsou důležité pro udržení zdravého výukového prostředí, **přesuňte výuku a aktivity co nejvíce ven.** Zvažte přizpůsobení učebních osnov, plánů výuky a pokynů pro výuku venku - například využijte venkovní vybavení a přírodu jako vyučovací/výukové materiály a obohatte výuku o venkovní fyzické aktivity.

Zařidte výukový prostor způsobem, který respektuje doporučené vzdálenosti mezi dětmi a zároveň vytváří zázemí komunity - například označte místa k sezení nebo ke stání barevnými materiály, jako je páska, kruhové samolepky nebo švihadla s rukojetí.

Uspořádejte děti do skupin po dvou nebo třech, abyste podpořili interakci mezi dětmi a zároveň omezili vytváření velkých skupin. Kreativně vyvažujte individuální výukové aktivity s interakcemi v malých skupinách, například individuální reflexe/aktivita, o níž se děti poté podělí se svým sousedem.

Přizpůsobte osnovy a plány výuky a používejte kreativní pedagogické postupy, abyste zajistili inkluzivní a hravé zkušenosti s výukou v situaci pandemie. Ty zahrnují například výukové projekty, které staví na zkušenostech dětí během pandemie; imaginární hru, která pomáhá dětem zvládat stres a podporuje odolnost a sociální soudržnost; a poučné momenty, které dětem pomohou dozvědět se o jejich roli při ochraně sebe samých a zdraví všech ostatních.

Hračky, materiály, hry a režim

Dětské knihy, stejně jako jiné papírové materiály, se nepovažují za vysoce rizikové pro přenos a nepotřebují dodatečné čištění nebo dezinfekci. Nicméně, hračky a materiály, které se těžko dezinfikují nebo čistí, jako např. měkké hračky, budou muset být odstraněny.

Mnoho materiálů a her se může nadále využívat, pokud budou děti vedeny k tomu, aby si umyly ruce předtím a poté, co si s nimi hrají - a pokud jsou vedeny k tomu, aby si nevkládaly hračky/materiály do úst nebo se po hraní s nimi nedotýkaly úst/očí. Vyvarujte se mísení hraček mezi třídami a skupinami dětí před tím, než budou umyty

⁷ WHO upozorňuje, že pro malé děti může být obtížné dodržet doporučenou vzdálenost alespoň 1 metr, a monitoruje probíhající výzkum rizik přenosu COVID-19 (World Health Organization, 'Considerations for School-related Public Health Measures in the Context of COVID-19', WHO, Geneva, 10 May 2020, pp. 2, 4).

a/nebo dezinfikovány. Podporujte kreativitu a tvoření, aniž by děti musely sdílet pomůcky, například zřídte jednotlivé kóje pro každé dítě, kde bude mít své vlastní potřeby, jako jsou fixy a pastelky.

Zaměřte se na hry podporující představivost a pohybové hry, kde děti mohou udržovat vzájemné rozestupy (zpívání, individuální tvořivé projekty). Využívejte interaktivní čtení nahlas a aktivity pro celou třídu, jako je nácvič nově písničky nebo loutkové představení, a začleňte hry a projekty, do kterých se může zapojit po jednom každé dítě (střídaté vyprávění příběhu).

Zvažte činnosti, které podporují rovnost mezi pohlavími a začleňování dětí se zdravotním postižením, dětí uprchlíků a vysídlených obyvatel, a zaměřte se na hodnoty a postoje, které přispívají k budování míru a sociální soudržnosti. Tyto aktivity jsou důležité v reakci na zvýšenou stigmatizaci a diskriminaci v souvislosti s COVID-19.

KOMUNIKACE S RODIČI A JEJICH PODPORA

Posilujte komunikační a koordinační mechanismy podporující zapojení rodičů. Poté, co byly děti několik týdnů či měsíců mimo předškolní zařízení, potřebují získat jistotu od svých rodičů a učitelů. Pravidelně žádejte rodiče o spolupráci s cílem zmírnit úzkost a zajistit bezpečí a hladký přechod mezi domovem a předškolním zařízením.

Pokud mají děti příznaky, prosazujte heslo „zůstaňte doma“. Dobrým způsobem, jak toho dosáhnout, je vytvoření kontrolního seznamu pro rodiče, aby se rozhodli, zda mohou jejich děti navštěvovat služby předškolního zařízení. Kontrolní seznam by měl být dostupný ve více přístupných formátech a jazycích, kterým rodiče budou rozumět, a na základě místní epidemiologické situace může zahrnovat záznamy o:

- Základním zdravotním stavu a náchylnosti dětí nebo členů rodiny;
- Sledování teploty a příznaků u dětí nebo členů domácnosti typických pro nemoc COVID-19;
- Podmínkách v domácím prostředí pro přizpůsobení podpory podle potřeby, např. velká koncentrace lidí, omezený přístup k hygienickému zázemí, špatné připojení k internetu, pracovní podmínky rodičů a nedostatek dopravních spojení.

Připravte jasné postupy pro předávání a vyzvedávání dětí, které zajistí klidné a řádné nastavení pro rodiny a děti. Zvažte následující:

- Rozložte příchody a odchody a/nebo nechte pedagogy vyzvednout děti před zařízením hned po příjezdu;
- Varujte rodiče před shlukováním během předávání a vyzvedávání dětí;
- Požádejte, aby dítě doprovázel a vyzvedával stejný rodič/určená osoba;
- Pokud je to možné, vyhněte se vyzvedávání dětí staršími nebo zranitelnými členy rodiny či komunity;
- Umístěte osvětové plakáty pro rodiče na místa předávání a vyzvedávání dětí.

Pravidelně se ptejte rodin, jak se ony a jejich děti cítí. Vytvořte doporučené postupy pro rodiny, které potřebují psychosociální podporu, včetně spolupráce s místními organizacemi domácí péče a podpůrných služeb, které se zabývají stigmatem a diskriminací. Je důležité oslovit ty, kteří čelí jazykovým nebo kulturním překážkám, nemají potřebné doklady nebo mají nevyjasněné právní postavení. Spojte se s místními organizacemi, včetně sdružení uprchlíků a migrujících osob, abyste poskytli podporu domácí péče a zajistili komunikaci mezi domovem a předškolním zařízením.

ZÁVĚR

Znovuotevření předškolních zařízení v době COVID-19 je velkou výzvou, vybízející ke spolupráci mezi odpovědnými úřady, řediteli těchto zařízení, učiteli a rodinami, aby byly dodržovány celostátní pokyny veřejného zdraví a zároveň obnoveno bezpečné a rozvíjející prostředí pro malé děti. Inkluzivní spolupráce a jasná komunikace mezi zúčastněnými stranami budou zásadní pro zavedení nezbytných opatření proti pandemii, umožnění flexibility pro úpravu přístupů podle potřeby, zajištění výuky a sdílení osvědčených postupů.⁸

Předškolní zařízení podporují fyzické zdraví, emocionální bezpečí, sociální vazby a interaktivní výuku. Znovuotevření předškolních zařízení může dětem poskytnout tolik potřebnou emocionální podporu a vzdělávací příležitosti a nabízí spolehlivou možnost péče o děti rodičů, kteří se vracejí zpět do práce. Přestože zde bude řada výzev, malé děti jsou velmi odolné a přizpůsobivé. Díky jasným a důsledným pokynům a rozvíjejícímu prostředí se budou moci přizpůsobit a prospívat v novém výukovém prostředí.

⁸ World Health Organization, 'Considerations for School-related Public Health Measures in the Context of COVID-19', WHO, Geneva, 10 May 2020, p. 5.

Doporučená citace: United Nations Children's Fund, World Bank and United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 'Global Guidance on Reopening Early Childhood Education Settings', UNICEF, New York, September 2020.

Kontakt: UNICEF: Atif Rafique, arafique@unicef.org, nebo Hsiao-Chen Lin, hclin@unicef.org; World Bank: Melissa Kelly, mkelly2@worldbank.org; UNESCO: Rokhaya Diawara, r.diawara@unesco.org